

Otázky k ústní absolventské zkoušce z předmětu

Komplexní analýza skladeb

školní rok 2025/26, vyučující MgA. Adam Závodský

1) Josquin Desprez: Ave Maria

Zasaďte Josquina Despreze do kontextu dějin hudby. Vysvětlete pojem „moteto“. Jaký je původ textu skaldby? Popište, jak skladatel s textem pracuje. Jakou kompoziční techniku Josquin jako jeden z prvních do moteta přináší? Jakými způsoby ji uplatňuje? Shrňte formu. Jak se dobová (hudební) estetika projevuje v této skladbě?

2) Johann Sebastian Bach: Fuga d moll, BWV 851

Zasaďte skladbu do kontextu autorova díla a stručně pohovořte o sbírce, jejíž je dílo součástí. Popište vzorovou formu fugy a vymezte její jednotlivé stavební části v notovém zápise. Analyzujte expozici (popis a charakter tématu, reperkuse, typy imitací). Vysvětlete pojmy „sekvence“, „inverze“, „těsna“ a „pikardská tercie“ a vyhledejte konkrétní příklady v notách.

3) Johann Sebastian Bach: O Haupt voll Blut und Wunden, BWV 244/44 a 244/62

Vysvětlete pojem „protestantský chorál“ a popište jeho význam v Bachově hudbě. Stručně popište skladbu, z níž předložené harmonizace pochází. O čem pojednává a jak to souvisí s textem chorálu? Pro jaké obsazení byly chorály určeny? Najděte co nejvíce rozdílů mezi oběma verzemi (tonalita vs. modalita, harmonický průběh) a pokuste se vysvětlit, proč nejsou stejné. Podrobně harmonicky analyzujte alespoň dva souvislé verše.

4) Domenico Scarlatti: Sonáta E dur, K.380

Zasaďte Scarlattiho hudbu do historického kontextu. Pro jaký nástroj byla skladba určena? Co znamenají písmena M a G v úvodu a jaký to má význam pro interpretaci? Popište tzv. předklasickou sonátovou formu a vymezte její dílčí části a tonální plán na notové ukázce. Vysvětlete roli alterovaných tónů v taktech 13, 15, 17 a 18. Pohovořte o harmonickém průběhu provedení a vyhledejte v něm prvky frygického modu.

5) Joseph Haydn: Symfonie d moll, Hob. I/80 – III. Menuetto

Pohovořte o Haydnově významu v dějinách hudby a stručně podobu „haydnovské“ symfonie. Z notové ukázky vyčtete instrumentaci skladby. Formálně a harmonicky analyzujte předloženou symfonickou větu a najděte prvky, kterými se odchyluje od dobových konvencí.

6) Wolfgang Amadeus Mozart: Serenáda pro smyčce G dur („Malá noční hudba“), K.525 – II. Andante

Vysvětlete pojem „serenáda“. Jaký měla skladba účel a pro jaké obsazení byla napsána? Popište, co je to „tektonická ambivalence“, a demonstруйте problematiku na formální analýze skladby. Na vybraných místech popište harmonický plán a motivicko-tématickou práci.

7) Ludwig van Beethoven: Symfonie č. 7 A dur, op. 92 – II. Allegretto

Objasněte význam Beethovena jako symfonika. Z partitury vyčtěte instrumentaci symfonie. Vysvětlete pojem „kombinovaná hudební forma“ a konkrétně aplikujte na analýzu této symfonické věty. Ve skladbě vyhledejte a popište fugato. Vysvětlete pojmy „durchbrochene Arbeit“, „passacaglia“ a „ciaccona“ a objasněte jejich význam v souvislosti s uvedenou skladbou. Formálně a harmonicky zanalyzujte prvních 24 taktů skladby.

8) Franz Schubert: Kvintet A dur, D.667 – IV. Téma s variacemi

Kvintetu se někdy přezdívá „Pstruh“. Proč? Vysvětlete pojem „autocitace“ a uveďte některé příklady z hudební historie. Popište instrumentaci skladby. V čem spočívá její ojedinělost? Formálně a harmonicky zanalyzujte téma. Vymezte jednotlivé variace, popište jejich druh, tonální plán a kompoziční práci s výchozí melodií. Jak byste vysvětlili změnu tempa a charakteru v závěrečném oddílu skladby?

9) Antonín Dvořák: Možnost, op. 38, č. 1

Z jakého souboru skladeb tato píseň pochází? Stručně vysvětlete jeho význam pro Dvořákovu kariéru. O čem pojednává text skladby? Jaký je jeho původ? Jak se jeho forma a obsah projevuje v hudební stránce písně (forma, tonální plán, metrum)? Proveďte podrobnou formální a harmonickou analýzu skladby. Najděte a ukažte (zahrajte) v notách prodlevu, mimotonální dominantu a tonální vybočení.

10) Edvard Grieg: Z časů Holbergových, op. 40 – I. Preludium. Allegro vivace

Popište stručně formu a inspirační zdroje suity (historické souvislosti i hudební předobraz). Ke kterému modernistickému hudebnímu stylu 1. pol. 20. století byste Griegův koncept přirovnali? Vysvětlete pojem „preludium“ a stručně nastiňte jeho historický vývoj. Jaké prvky starší formy preludia najdeme v Griegově skladbě? Formálně ji rozeberte a popište harmonický plán. Najděte sekvenci, mimotonální dominantu a tzv. „toccatovou techniku“ (tu vysvětlete). Uveďte zásadní rozdíly mezi klavírní verzí a autorskou instrumentací pro smyčcový orchestr.

11) Leoš Janáček: Sonáta pro housle a klavír – I. Con moto

Stručně popište Janáčkův kompoziční jazyk (nápěvková metoda, sčasovky, technika montáže). Jaké různé stylové inspirace v jeho díle najdeme? Vše demonstруйте na uvedené skladbě. Tu zanalyzujte po formální stránce. Popište Janáčkovu motivicko-tématickou práci a vysvětlete pojem „permutace“. Jak se v sonátě projevuje modalita? Ze kterého pro autora zásadního inspiračního zdroje to vychází?

12) Claude Debussy: Stopy ve sněhu z 1. dílu Preludií

Stručně představte hudební impresionismus. Jaké impresionistické prvky nalezneme v této skladbě? Nastiňte historický vývoj preludia jako formy. Co byste vyvodili z textové složky skladby (interpretační pokyny, název preludia). Pokuste se skladbu popsat z hlediska formy (ideálně z více úhlů pohledu). Vysvětlete a na skladbě demonstруйте pojem „tonální terén“. Pohovořte o Debussyho harmonickém jazyku („harmonická chemie“).

13) Bohuslav Martinů: Kolombína ze 3. sešitu Loutek. H.92

Popište nejvýznamnější inspirační zdroje pro tvorbu Martinů. Které z nich nalezneme v uvedené skladbě? Jaký byl původní účel cyklu Loutky? Zařadte jej na časovou osu skladatelovy tvorby. Kdo je to „Kolombína“? Skladbu formálně rozčleňte, určete tonální centra jednotlivých děl a harmonicky zanalyzujte libovolných (ale souvislých) 8 taktů skladby. Můžete též pohovořit o problematice studia a interpretace skladby s ohledem na existenci dvou verzí textu.

14) Benjamin Britten: Narcis z cyklu Metamorfózy podle Ovidia, op. 49

Co bylo pro skladatele inspirací při kompozici tohoto cyklu? Popište formu skladby v souvislosti s bájným příběhem. Vysvětlete pojem „latentní harmonie“ a pokuste se podložit prvních devět taktů akordy. Vysvětlete pojem „sémiotika“ a popište, jak se program skladby projevuje v její zvukové i grafické stránce.

15) György Ligeti: Sonatina (I.), Musica ricercata (III.), Šest bagatel (I.).

Porovnejte mezi sebou uvedené věty tří různých Ligetiho cyklických skladeb. V čem jsou stejné a v čem se naopak liší? Lze nějak vyvodit, v jakém pořadí vznikly? Do jakého období skladatelova života byste uvedené cykly zařadili? Vysvětlete proč. Stručně harmonicky rozeberte větu ze Sonatiny. Popište kompoziční princip, který Ligeti využil v cyklu Musica ricercata. V souvislosti s tím vysvětlete pojem „tónový výběr“. Který český skladatel 2. pol. 20. stol. s ním ve své tvorbě pracoval? Uveďte příklady jeho skladeb.